

Pressiteade

ECA/14/41

Koheseks avaldamiseks
Luxembourg, 23. september 2014

ELi audiitorite sõnul oli Haitile pärast maavärinat antud ELi rehabilitatsiooniabi hästi kavandatud, kuid abi andmine ei olnud piisavalt tõhus

Euroopa Kontrollikoja täna avaldatud aruandest selgub, et pärast 2010. aasta maavärinat ELi poolt Haitile antud rehabilitatsiooniabi oli üldjoontes hästi kavandatud ning vastas riigi põhivajadustele. Programmide elluviimine ei olnud aga piisavalt mõjus ning seos häda-, rehabilitatsiooni- ja arenguabi vahel oli nõrk.

Aruande eest vastutava kontrollikoja liikme Hans Gustaf Wessbergi sõnul „seisid nii Euroopa Komisjon kui teised rahastajad silmitsi tõsiste raskustega, püüdes toetada ülesehitust ja tagada abi kiire kohaletoimetamine. Abi andmist tuli korraldada koostöös nõrga riigivõimuga, et edendada isevastutust ja kaasa aidata toimiva valitsusaparaadi loomisele. Komisjon selgitas välja esmatähtsad rehabilitatsioonivajadused ja suunas neile oma tegevuse, samuti võttis kasutusele usaldusväärse koostööstrateegia ning tagas ülesannete nõuetekohase jaotuse teiste peamiste osalejatega. Komisjon jätkas ka toetuse andmist riigi pikaajaliseks sotsiaalmajanduslikuks arenguks. Siiski võiks komisjon tagada ja peaks tagama tõhusama ELi abi andmise kohapeal.”

ELi audiitorid leidsid, et läbivaadatud 13 programmist 10 saavutasid või tõenäoliselt saavutavad oma kavandatud eesmärgid, ehkki **pea kõik neist hilinemisega**. Kolme programmi (sealhulgas 10. EAFi üldise eelarvetoetuse programmi) **tulemused olid kesised**. Ehkki komisjon oli keerulistest oludest hästi informeeritud, ei juhtinud ta piisavalt mõningaid programmieesmärkide täitmisele ja saavutamisele avalduvaid olulisi riske. Programmide järelevalve põhines asjakohasel raamistikul, kuid komisjon ja Euroopa välisteenistus ei võtnud õigeaegseid meetmeid, et anda lisaressursse ELi Haiti delegatsioonile, kellel puudus piisav võimekus kohapealsete külastuste tegemiseks. Kohapealsed külastused oleksid olnud eriti vajalikud, arvestades kiiresti muutuvat olukorda.

Haiti on üks maailma ebakindlamaid riike ja 12. jaanuaril 2010. aastal riiki tabanud maavärin teravdas selle olukorda drastiliselt. 2010. aasta märtsis kohustus 55 rahastajat eraldama perioodil 2010-2012 rehabilitatsiooni- ja arenguabiks 5,37 miljardit USA dollarit ning 2013. ja sellele järgnevatel aastatel veel 2,96 miljardit USA dollarit. EL oli üks peamisi rahastajaid, võttes kohustuse kogusummas 1,23 miljardit eurot.

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja vastu võetud eriaruande põhisõnumid.

Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil www.eca.europa.eu

ECA Press

Damijan Fišer – pressiametnik

12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: EUAuditorsECA eca.europa.eu

Toimetajatele:

Euroopa Kontrollikoda avaldab kogu aasta vältel eriaruandeid, milles esitatakse erinevate ELi eelarvevaldkondade või juhtimisega seotud teemade auditite tulemused.

Kõnealusel eriaruandes (nr 13/2014) pealkirjaga „**Haitile pärast maavärinat antud ELi rehabilitatsioonibi**” uuriti, kas ELi poolt Haitile antud rehabilitatsioonibi oli hästi kavandatud ja ellu viidud ning kas komisjon tagas häda-, rehabilitatsiooni- ja arenguabi piisava sidususe.

Haiti oli vaevu toibumas 2008. aasta tormidest, kui 2010. aasta 12. jaanuaril tabas pealinna ja selle ümbrust maavärin tugevusega 7 palli Richteri skaalal. Maavärin põhjustas suuri inimkaotusi ja ulatuslikku hävingut. Ligikaudu 230 000 inimest sai surma, 300 000 inimest vigastada, 1,3 miljonit inimest Port-au-Prince'is jäi kodutuks ja üle 500 000 inimese lahkus katastroofiirakonnast, et otsida peavarju mujal riigis. Kehvad sanitaartingimused, mis halvenesid drastiliselt pärast maavärinat, aitasid kaasa kooleraepideemia puhkemisele. Peamised rehabilitatsioonivajadused puudutasid majutust ja linnapiirkondade taastamist, veevarustust, kanalisatsiooni ja hügieeni, tervishoidu, toiduga kindlustatust ja haridust. Hoolimata märkimisväärsest finantsabist ja rahvusvahelisest hädaabi andmisest suures mahus elas 2013. aasta lõpus hinnanguliselt 210 000 inimest endiselt telklaagrites.

ELi audiitorid leidsid, et hoolimata komisjoni pingutustest ei olnud häda-, rehabilitatsiooni- ja arenguabi omavahel piisavalt seotud. Komisjon kasutas paindlikult mitmeid täiendavaid vahendeid ja töötas välja individuaalsed rehabilitatsiooniprogrammid, et tagada häda-, rehabilitatsiooni- ja arenguabi sidusus. Humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadil ning EuropeAidil puudus aga selge ühtne riigistrateegia, mille abil optimeerida nende tegevuse omavahelist koostööd ja tagada üksteise ülesannete sujuv ülevõtmine. Nõrk riigivõim ja valitsuse ebapiisav tahe reforme ellu viia olid mõjusa rehabilitatsiooni ja jätkusuutliku arengu tingimuste loomisel tõsisteks takistusteks.

ELi audiitorid esitavad komisjonile abimeetmete mõjusamaks rakendamiseks katastroofijärgses või ebakindlas olukorras järgmised soovitusel:

- komisjon peaks programmide käivitamisel ja vajaduse korral nende rakendamise käigus hindama programmeesmärkide saavutamise peamiste riskide tõenäosust ja võimalikku mõju ning võtma meetmeid riskide vältimiseks või maandamiseks;
- EuropeAid ning humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraat peaksid vastu võtma ühise strateegia häda-, rehabilitatsiooni- ja arenguabi sidususe kohta, et tagada nende tegevuse koostööd;
- eelarvetoetuse andmisel peaks komisjon koostöös teiste rahastajatega:
  - a) andma asjakohast suutlikkuse suurendamise toetust ja keskenduma riigi rahanduse juhtimise põhifunktsioonidele, sealhulgas aruandluskohustusele ja korrupsioonivastastele mehhanismidele;
  - b) toetama asjakohase riigi rahanduse juhtimise reformikava õigeaegset ettevalmistamist;
  - c) asjakohastel juhtudel kindlaks määrama lühiajalised meetmed ELi vahendite kaitsmiseks raiskamise, lekke ja ebatõhusa kasutamise vastu;
- looduskatastroofide ja muude sarnaste olukordade puhuks, mis mõjutavad ELi delegatsiooni toimimist, peaksid komisjon ja Euroopa välisteenistus välja töötama tegevuse järjepidevuse menetlused, mis hõlmaksid ka hädaabitöötajate ümberpaigutamise korda.

